

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ

V. E.:

Úkoly a metody studia cizích armád.

Pod tímto titulem byl uveřejněn zajímavý článek v sovětské vojenské revui „Vojennyj Viestnik“ čís. 38 z minulého roku. Autor stanoví dvojí úkol studia cizích armád: První — všeobecně vzdělávací, přispívající k rozšíření a prohloubení vojenských znalostí osvojením si znalostí cizího vojenství, druhý — praktický, který umožňuje praktickou přípravu rudých velitelů k boji s eventuálním nepřítelem v případě války.

Souhlasně s těmito předpoklady rozlišuje autor dvě základní skupiny cizích armád. Do první zařazuje armády těch států, které figuruji na prvním místě v „kapitalistickém“ světě. Studium těchto armád má především všeobecně vzdělávací ráz, dává totiž možnost seznámiti se s nejnovějšími prostředky války a s novými směry v oblasti organizace a taktiky. Jsou to armády Francie, USA, Německa (odzbrojeného!), Anglie a částečně Itálie. Do druhé kategorie patří pak armády nejbližších sousedů SSSR., s kterými je třeba počítati jako s pravděpodobnými protivníky v příští válce. Jsou to především — Polsko a Rumunsko.

Studium armád první skupiny má se konati formou informační při provádění výcvikového programu, dále vědeckou činností ve vojenských naučných organizacích. Tento rozsah však nestačí pro skupinu druhou (sousedů); zde je nutno prováděti speciální činnost s úkolem seznámiti se podrobně se skutečným stavem, organizací, výcvikem, bojovými metodami atd. těchto armád. Rozsah činnosti v této příčině bude se řídití kategorií (hodnostmi) velitelů rudé armády.

Vyšší velitele budou zajímati vojenské problémy všeobecného rázu, dále organizace a taktika vyšších jednotek a taktických seskupení.

Střední velitelský sbor (velitelé čet a rot) bude seznamován s cizím vojenstvím v rámci čety, roty a praporu, poddůstojníci a i ostatní mužstvo — hlavně s morálně politickým stavem cizích vojsk, s podmínkami ubytování, výstroje, s vojenskými odznaky atd.

Podobně jako rozsah musí býti i metoda studia pro každou kategorii rozličná.

Věci organizace a taktiky pro vyšší a starší velitele budou systematicky uplatňovány ve válečných hrách a taktických úlohách. Při aplikačních cvičeních na mapě, taktických cestách a válečných hrách strana protivníka musí odpovídati skutečné organizaci armády jednoho z pravděpodobných nepřátel a bojová její činnost musí se rozvíjeti na podkladě předpisů platných v oné armádě.

Pro střední velitele nejlépe vyhoví systém přednášek, rozprav. Za tím účelem je třeba do programu vojenských škol a kursů zařaditi povinné přednášky o cizích armádách. — Konečně pro poddůstojníky a mužstvo budou to krátké rozpravy a informace, vkládané do praktického výcviku a školního vyučování.

V souvislosti s vytčenými úkoly a metodami práce kladé autor tři podmínky, na nichž závisí úspěšné řešení projektovaného studia.

Především je nutno zainteresovati všechny dobré naučné organizace. Poukazuje hlavně na společnost „Osoaviachim“ (její vojenské naučné kroužky) a stanoví její úlohu v tomto oboru.

Druhou otázkou je získati učitele-vůdce, ovládající dokonale svůj předmět. Autor doporučuje vybíratí je z příslušných vojenských oddělení (zprav.), zabýva-

jich se studiem armád. Ti pak by připravili potřebný počet velitelů pro tuto práci ve vojenských jednotkách.

Konečně třetí podmínkou je vydávání příslušných vojenských publikací, jež by sloužily jako pomůcky. V sovětské vojenské literatuře již bylo na tomto poli něco vykonáno: Vojenské časopisy „Vojennyj Viestnik“ a „Vojna i Revolucia“ mají stálou rubriku „Cizí armády“; kromě toho vyšla v poslední době řada informačních děl o cizích armádách. Avšak podle autora mají všechny tyto práce ráz více všeobecný a málo osvětlují problémy čistě vojenské. Ještě hůře je tomu s vydáváním přehledných tabulek a schemat, znázorňujících organizaci, taktiku a vnitřní život armád.

K výše uvedenému stručnému obsahu článku sovětského autora chci dodat, že otázce studia armád v SSSR je věnováno skutečně mnoho pozornosti a že zejména bohatá vojenská literatura sovětská pečlivě sleduje vojenské a vojensko-technické novinky ciziny. Další krok, který byl v této věci učiněn v SSSR, — totiž uplatňování poznatků, získaných studiem, ve vlastní armádě jak exploatačně, tak i prakticky je problémem, o jehož důležitosti nemůže ani u nás být pochybnosti.

—r—

Taktické automobilní přesuny v polské armádě.*)

Taktickými přesuny vojsk prostředky mechanického transportu vyrozumívá polské vojenské velení ony přesuny, které umožňují převézt ne méně než tři prapory pěchoty a jeden dělostřelecký oddíl na vzdálenost rovnající se jednomu dennímu zrychlenému pochodu, t. j. 30—40 km. Může jich být užito v těchto případech bojové situace: při obraně — k přemístění záloh, vystřídání vojenských částí z prvních posic a k zesílení některých úseků obrany; při střítném boji — k posunutí předních částí za účelem obsazení důležitých míst, dále k zajištění průlomů a při operacích na křídlech; při pronásledování — k obsazení míst na cestách nepřátelského ústupu a vůbec k udržení dotyku s nepřítelem.

Otázka taktických přesunů, které by vyhovovaly současným operativním požadavkům, nalezla mocný ohlas v polském vojenském tisku.

Předně se zdůrazňuje, že se všechny taktické automobilní převozy musí dít rychle a nepozorovány před nepřítelem.

Toho se dosáhne dobrou organizací, dostatečným množstvím automobilů a pečlivým výcvikem automobilního personálu. Taktické automobilní přesuny je nutno provádět s využitím všech způsobů a prostředků zastírání, nejlépe tedy v lesnatém terénu a za noci. Uvážili-li se značná rychlost polotěžkých aut, bude přesun trvat vždy jen krátkou dobu. Zdržení bude jen při nakládání a vykládání. Proto věnují této věci Poláci hlavní pozornost.

Před provedením přesunu dostane jeho velitel úkol a vyznačení cesty, složení převážené části, počet dopravních prostředků, jsoucích mu k dispozici, a též počet speciálních prostředků daných autokoloně k zajištění přesunu.

Přihlížeje ke všem těmto datům pořídí velitel přesunu příslušný plán.

Nejlepším místem k nakládání je širší a tvrdá cesta (silnice) v lese a co možná na rovině.

Auta postavená podle plánu velitele dojíždějí k místu nakládání, kde zastaví na jedné straně cesty. Na každém autu musí být připevněna bílá tabulka s číslem auta podle pořádku, osvětlená v době noční zeleným světlem, dopadajícím shora. Pomocníci řidičů aut mají též na prsou podobné tabulky. Kromě toho v noci mají svítilny se zelenými skly, na kterých je černě též napsáno číslo auta. Úkol pomocníků řidičů jest uvádět skupiny převážených částí do aut.

*) Podle sovětského vojenského tisku.

Jednotlivá auta jsou rozestavena na jedné straně cesty ve vzdálenosti 15 m od sebe, jsou-li nakládáni jen lidé a koně; jinak 25 m (při nakládání děl a p.).

Nakládání počne na rozkaz velitele přesunu. Trvá pro pěchotu 20–30 minut, pro transporty z různých druhů zbraní 1–1½ hodiny. Řídí je jeden důstojník zvlášť k tomu ustanovený velitelem. Službu konající důstojník dozírá na organizaci protiletadlové obrany a zachování cestovní kázně. Jede na posledním autu kolony.

Organisace přesunu se zakládá na těchto předpokladech: Třítunový nákladní automobil může uvést jeden z těchto nákladů: 35 lidí stojících, 26 sedících, 4 těžké kulomety s obsluhou, 1 četu pěchotního dělostřelectva, 3 koně, 1 polní lehké dělo s obsluhou, 1 kuchyni, 4 dvoukolky, Auto 1½ tuny — 18 mužů stojících, 13 sedících, 2 těžké kulomety s obsluhou, 2 dvoukolky.

Pro převoz jednoho praporu pěchoty (stojé) je třeba jedné autokolony o válečném složení, t. j. o 20 třítunových autech. Na baterii polního dělostřelectva je přibližně třeba též jedné autokolony. Převoz pěšího pluku s oddílem dělostřelectva vyžaduje 6 autokolon (jednu z kolon nutno přidati jako záložní), což jsou všechny automobilní prostředky jedné armády.

Protiletadlová obrana se v místě nakládání organizuje (podle nařízení velitele převozu (speciálních prostředků obvykle nemá); během přesunu je vezena na polonákladních vozech, jedoucích paralelně se směrem přesunu.

Největší rychlosti přesunu může být dosaženo za těchto podmínek: dobrý stav cesty, předchozí průzkum, volná dráha, udržování spojení mezi jednotlivými auty a konečně dobrá pochodová kázeň.

Průzkum provádí jeden z mladších důstojníků přesunu, který na motocyklu projede celou cestu, prozkoumá její schopnost pro přesun a přesvědčí se, zda vede k místu vykládání. Zároveň si vyžádá od částí jdoucích proti němu, aby se uchýlily stranou a uvolnily cestu, poněvadž jedna strana cesty bude pro vlastní autokolonu, druhá pro vozy s kulomety protiletadlové obrany a motocykly, udržující spojení podél kolony. Ve dne nebo za měsíční noci postupuje kolona po one straně, na kterou padají stíny stromů aleje. Kromě toho je třeba dbátí toho, aby ta strana, po které jedou vozy s kulomety protiletadlové obrany, nebyla zahalena prachem.

Tyto okolnosti nutí velitele přesunu řídit kolonu buď po levé nebo pravé straně cesty.

S technického hlediska je pro velitele obtížné udržovati během přesunu spojení mezi jednotlivými auty, obzvláště jde-li dráha terénem značně členěným a děje-li se přesun v noci. Spojení v těchto případech může být trojí: zvukové, světelné a motocyklem. První způsob je ztížen hlukem motorů a proto se mohou uplatnit jen ostré a vysoké signály od zadu k čelu kolony. Ve dne si pomocníci řidičů mohou dávat znamení praporky, v noci nutno zařídit signalisaci barevnými světly od zadu k čelu a od čela do zadu projektorem, umístěným na předním autu. Použití obvyčejného světla (nebarevného) k signalisaci je možno jen při zhasnutí pochodových svítilen — jinak není signalizační světla vidět.

Na každém autu nutno před řidičem připevnit zrcadlo, aby řidič mohl pozorovati znamení, dávané od zadu kupředu. Někteří vojenští odborníci polští doporučují vybavit auto v čele kolony vysílacím radioaparátem a ostatní auta stanicemi přijímacími.

Abyste bylo možno světla rychle zhasnout a znovu rozsvítit, bylo na všech polských vojenských autech nahrazeno acetylenové osvětlení světlem elektrickým.

Při pohybu kolony se zhasenými světly doporučuje se aspoň na předním autu nechat jednu svítilnu rozžehnutou. Toto opatření vzbudí dojem pohybu-

jícího se motocyklu a usnadní značně celý chod kolony. U všech vojenských aut se též předpokládá zavedení náhradního osvětlení na spodu vozů.

Poněvadž polská armáda nemá dosud auta se všestrannou sjízdností, jež by umožňovala snadný sjezd s cesty, jest jedinou ochranou kolony před postupem v postřelovaném pásmě zvětšení vzdálenosti mezi jednotlivými vozy a vyvinutí maximální rychlosti. To se může státi na dobrých cestách, při čemž zvětšení rychlosti i vzdálenosti může začít od čelního vozu. Též všechna ohrožená pásma musí býti projeta co nejrychleji při zachování žádoucí vzdálenosti mezi auty.

Při neočekávaném střetnutí kolony s nepřátelskou hlídkou vystoupí pěchotní posádka a zaujme bojovnou sestavu pod ochranou dymné clony.

Vykládací stanice se volí podobně jako nakládací stanice na skrytých a nepostřelovaných místech. Samo vykládání musí se dít co možná rychle, při čemž vyložené části musí ihned sestoupiti s cesty, aby byla volná pro auta.

V polských vojenských nákladních autech se k usnadnění nakládání a vykládání užívá skládacích schůdků na zadní sklopné stěně vozu.

Nynější válečné složení polské autokolony má býti na návrh některých odborníků zvětšeno, a to k dosavadním 20 těžkým autům, 1 polotěžkému autu, 1 lehkému autu a 1 motocyklu s přivěsným vozíkem má býti přidáno ještě: 1 polotěžké auto s kulometem pro vlastní protiletadlovou obranu, 1 motocykl pro spojení a 2 náhradní auta s materiálem a náradím pro rychlé opravy mostů. Kromě toho, aby bylo dosaženo větší samostatnosti a nezávislosti autokolony na armádním autoparku, je uznáváno nutným dotovat kolonu automobilní dílnou a automobilní cisternou s pohonnými látkami, čímž odstraní se mnohé nepřijemnosti s přejížděním autokolony s místa na místo. K zabezpečení autokolony přiznává se též potřeba přidati obrněná auta.

Řešení taktických převozů v polské armádě plně vyhovuje současným požadavkům; zbývá jen otázka, zda se polské vojenské správě v brzké době podaří zvětšiti svůj vojenský automobilní materiál tak, aby ho mohla upotřebiti v rámci divise. Do nynější doby jsou samostatné autokolony v polské armádě považovány výhradně jako armádní prostředek, který je poskytován divisím jen při naprosté nutnosti.

Široké upotřebení aut v polské armádě, jakožto převozního prostředku, bude záviseti na celkovém rozvoji automobilního průmyslu v Polsku.

Poznámka. Podle oficiálních polských dat, uveřejněných v časopise „Polska Zbrojna“, byl počet aut a motocyklů (bez vojenských) na začátku t. r. tento: 34.292 (ke konci r. 1927 — 25.656), neboli počet vzrostl za jeden rok o 33,2%. Z uvedeného čísla připadá na automobily — 29.423, na motocykly — 4.597 a jiné druhy autotransportu — 272.

Štábní kapitán gšt. František Bürger:

Armáda portugalská.

Koloniální armáda portugalská má celkovou služební dobu 15 let, z toho 10 let v aktivním vojsku (presenční služba: 2 léta pro dobrovolníky, 5 let pro normálně odvedené, 7 let pro zběhy, zbytek doby v I. záloze) a 5 let v „teritoriální“ záloze.

Organisace koloniální armády.

a) Pěchota. Velitelství pěchoty a

5 inspektorátů pěchoty (v každém kraji a v Lisaboně),

25 pěších pluků,

12 praporů myslivců,

2 prapory cyklistů,

1 prapor kulometný a kulometné roty protiletadlové.

Roty zákopnické.

Roty lehkých tanků.

b) Dělostřelectvo.

Velitelství dělostřelectva, 4 inspektoráty a vel. děl. okrsku Lisabon.

Lehké dělostřelectvo:

5 pluků — v to baterie protiletadlové,

3 oddíly smíšené (po 2 bat. kanonů a 2 bat. houfnic),

1 oddíl jízdní (3 bat.),

3 oddíly horské (po 3 bat.).

Těžké dělostřelectvo — 2 pluky s bateriemi různých ráží a děl.

Dělostřelectvo velké ráže: 1 pluk.

Pobřežní dělostřelectvo:

2 prapory posícního dělostřelectva,

4 baterie mobilní,

3 baterie, určené pro osamocené ostrovy,

rota speciální.

Trén (zbrojní parky) — 5 oddílů po 2 rotách (hipomobilní).

c) Jezdecktvo.

Velitelství jezdecktva, 2 vel. brigád, inspektorát.

2 brigády — každá o třech plucích,

5 pluků jezdecktva (mimo svaz brigád) a eskadrony obrněných aut.

d) Letectvo.

Velitelství a inspektorát letectva a inspektorát služby radiotelegrafní a radio-telefonní.

Letecké pluky: 1 pluk stíhací, 1 bombardovací, 2 peruti pozorovací, 1 peruť pro pobřežní obranu.

Balonový prapor,

6 oddílů protiletadlové obrany.

e) V ženijním vojsku jsou sloučeny roty ženijní, telegrafní, železniční, automobilní a sklady materiálu. Spravuje je inspektorát ženijní, inspektorát komunikací a ženijní vel. v Lisaboně.

f) Služby.

Zdravotnická — ředitelství a 5 inspektorátů,

5 zdravotních rot, 5 nemocnic, 1 sanatorium, sklady.

Veterinářská — ředitelství a 5 inspektorátů,

oddíl ošetřovatelů, 5 nemocnic, vet. služba jednotek, sklady.

Správní (intendanční) — ředitelství a 5 inspektorátů,

5 cvičných rot, sklady oděvu a proviantu.

g) Školy: pro pěchotu, jezdecktvo, žen. vojsko, letectvo a protiletadlovou obranu, zdravotnická, veterinářská, intendanční.

h) Sklady — 1 obyčejně pro každý inspektorát zbraní (služeb).

Organisace armády Bolívie.

Hlavní štáb má pět oddělení.

1. odděl. — organisace, výcvik,

2. „ — doplňování, mobilisace,

3. „ — zpravodajství, statistika,

4. „ — topografie, mapování,

5. „ — osobní.

Branná povinnost — všeobecná od 19 do 49 let, z toho

6 let ve vojsku — presenční služba 2 léta — trvalá dovolená 4 léta; u „náhrad-zálohy“ pres. sl.: 3 měsíce — trvalá dovolená zbytek. Během trvalé dovolené každý rok 30 dní cvičení ve zbraní,

7 let v řádné záloze } v každé záloze koná muž jedno 20—30denní cvi-
8 let v mimořádné záloze } čení ve zbraní.

9 let v teritoriální stráží — slouží k udržení pořádku v zemi za války.

Organisace armády.

Území státu jest rozděleno na tři vojenské oblasti a dvě voj. velitelství. Náčelníkem oblasti je brigádní generál.

Vojsko jest organisováno ve 3 smíšené brigády a obsahuje celkem:

5 pěších pluků po 2 praporech po 3 pěších a 1 kulometné rotě,

3 jezdecké pluky po 4 eskadronách,

1 pluk polního dělostřelectva o 2 bateriích,

1 pluk horského dělostřelectva o 4 bateriích,

2 ženijní prapory,

1 letku o 10 letounech.

Celkový početní stav vojska jest asi 8000 osob (důstojníků v to).

Armáda Paraguayae.

Branná povinnost jest všeobecná a trvá 28 let (od 18 do 45 let), z toho 2 léta presenčení služby, 9 let v aktivní záloze, 11 let v národní gardě, 6 let v teritoriální stráž. Celkový početní stav armády jest asi 2000 osob.

Území státu jest rozděleno na 3 vojenské oblasti. Mírovou armádu tvoří:

2 prapory pěchoty — celkem 6 rot pěších, 2 roty a 3 čtyř kulometné,

3 eskadrony jezdeckta,

1 oddíl dělostřelectva o 2 bateriích,

1 zákopnická rota.

RŮZNÉ ZPRÁVY

Ceskoslovensko.

Pojmenování pěšího pluku 30. Pěšímu pluku 30, do jehož věnce dějůn vetkal i VUV. krásné listy,*) ličící činnost jeho při říjnovém převratu 1918, dostalo se Věstníkem věcním roč. XII., čís. 31, odst. 425 skvělého jména „Alois Jiráskův“.

K slavnostem na počest 10. výročí bojů na Slovensku 1919 vydal slavnostní výbor památník „Třicátníci“, který pojednává podrobně o dějinách pluků 30 i 98. Objednati lze u slavnostního výboru pluku ve Vysokém Mýte za 35 Kč.

Vydání schematismu čsl. branné moci roč. VIII. (1929). Schematismus naší branné moci pro rok 1929 vyšel začátkem června. Pořadné listiny jednotlivých důstojnických skupin jsou v něm sestaveny podle stavu ke dni 31. prosince 1928, jsou však do nich počítány ještě všechny osobní změny, které se staly povýšením do 31. března 1929.

*) Viz čl. „Naši stateční třicátníci“ od velitele pluku ppl. Berana, uveřejněný ve spise „Československé armádě k 28. říjnu“, 2. vyd., 1928. Uspořádali štábní Frant. Kučera a štábní Josef Vlasák. Str. 100 a d. (Rozebráno.)

Anglie.

Trochu světla do světové války. The Military Engineer čís. 115 z r. 1929, opírající se o konečné statistiky ze světové války, ukazuje, že nechybí mnoho k tomu, aby bylo lze souditi, že dohoda do byla Pyrrhova vítězství, a dodává, že vítězství více než jedenkrát viselo na vlásku. Jako nejlepší důvody tato čísla: Dohoda zmobilisovala 39,600,000 mužů, kdežto centrální mocnosti toliko 19 mil. 500 tisíc mužů. V těchto číslech jsou všichni vojáci, z nichž ovšem všichni nebyli v bitevním pásmu. V tomto počtu je rovněž 4,200,000 Američanů, z nichž na zámořské frontě bojovalo asi 2 mil. Rovněž jsou v tom počítáni Rusové, kteří v r. 1917 zanechali boje.

Veškeré ztráty spojenců na mrtvých, raněných a zajatých činily 20,900,000, kdežto centrálních mocností jen 13 mil. 500 tisíc mužů.

Ztráty lodní činily u spojenců 803 tisíc t, kdežto u centrálních mocností jen 450,000 t. V tom není obsaženo 13 milionů tun obchodních lodí, které byly potopeny centrálními mocnostmi.

Příštích 50 let ocení přesně příčiny a důsledky světové války, přes to však možno říci již dnes, že centrální mocnosti vedly válku mnohem účinněji než spojenci. Lze pro to uvést dva důvody: První, že obyvatelstvu centrálních mocností je vrozen bojovný duch.